

REKONSTRUKCIJA I DOGRADNJA OBALE KNEZA DOMAGOJA I. I II. U GRADSKOJ LUCI SPLIT

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Renesansa na hrvatskoj obali

Radovima rekonstrukcije i dogradnje obalnoga zida u Splitu obuhvaćeno je 130 metara obalne linije od Obale Lazareta do Gata sv. Petra i 125 metara obalne linije od Gata sv. Petra do Gata sv. Duje, a proširit će se operativna obala za pristajanje brodova u obalnome linijskom prometu te sagraditi koridor za neometano kretanje putnika, pri tome će sav promet normalno funkcionirati

Zahvaljujući pomorskoj luci, grad Split stoljećima se uspješno održavao i razvijao. Zanimljivo je to da je grad Split (i splitska trajektna luka) već dugo na trećemu mjestu po broju putnika u pomorskome prometu na Mediteranu (iza Napulja i Pireja), a iza sebe ostavlja i dvadeset puta veće megapolise poput Istanbula, Aleksandrije i Barcelone. U 2019. splitska je luka ostvarila rekordni godišnji opseg prometa od 5,6 milijuna putnika i 827.000 vozila. Zato je za daljnji turistički uzlet potrebno, među ostalim, osuvremeniti i poboljšati lučke sadržaje te razriješiti goleme prometne probleme u pristupu luci. Upravo je rekonstrukcija i dogradnja Obale kneza Domagoja I. i II. u Gradskoj luci Split na tragu takvih nastajanja.

Obalni pojas Gradske luke koji se upravo dograđuje dio je urbano-prostorne cjeline grada Splita koji se naziva "Istočna obala". Moglo bi se reći to da je taj dio

grada najmanje spominjani i najmanje istraživani dio splitske luke i splitskoga poluotoka. Rijetko koji vodič po Splitu uopće spominje taj dio Splita.

*Rekonstrukcija Obale dio je velikoga investicijskog ciklusa poznatog pod nazivom **Renesansa na hrvatskoj obali** u sklopu kojega je do sada uloženo 1,3 milijarde kuna, najvećim dijelom iz EU-ovih fondova*

Prostor o kojemu je riječ ipak ima svoju povijest, ne toliko sjajnu kao većina drugih dijelova Splita, ali ništa manje vrijednu. Ta dionica predstavlja javno-pješačku površinu približne širine četiri metra. Uz šetnicu su, uglavnom u ljetnim mjesecima, privezani turistički brodovi koji koriste dio prostora za ukr-

caj/iskrcaj putnika te za opskrbu brodova energentima i slično. Nalazi se na vrlo frekventnoj lokaciji jer čini poveznicu između gradskoga središta i trajektnih pristaništa. To je prvo veliko ulaganje u Obalu kneza Domagoja nakon 150 godina, kada je i nastala nasipanjem viška materijala prilikom iskopa usjeka za željezničku prugu.

Rekonstrukcija Obale dio je velikoga investicijskog ciklusa poznatog pod nazivom "Renesansa na hrvatskoj obali" u sklopu kojega je do sada uloženo 1,3 milijarde kuna, najvećim dijelom iz EU-ovih fondova. Ulaganja se najviše odnose na pomorske luke, lukobrane i rive na otocima i priobalju. Ciklus ulaganja u lučku infrastrukturu u Hrvatskoj osmislilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture uz podršku Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Maksimalan iznos za sufinanciranje troškova projekta javnim sredstvima iznosi nešto više od 42 milijuna kuna, odnosno 100 posto prihvatljivih troškova projekta, od čega se približno 36 milijuna kuna, odnosno 85 posto, sufinancira iz Kohezijskog fonda EU-a preko Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., a približno 6,3 milijuna kuna odnosno 15 posto iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

U trajektnoj luci Split potrebno je razriješiti goleme prometne probleme u pristupu luci

Vizualizacija novouređenog obalnog pojasa u Gradskoj luci Split

svečano su otvoreni 16. veljače 2021. u prisutnosti premijera Andreja Plenkovića, ministra mora, prometa i infrastrukture Olega Butkovića i ravnatelja Lučke uprave Splitsko-dalmatinske županije Vice Mihanovića. Planirani završetak projekata je 280 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao, odnosno oko devet mjeseci, a stavljanje nove obale u funkciju očekuje se krajem 2021. Idejno rješenje, a zatim i glavni te izvedbeni projekt izradila je tvrtka *Obala d.o.o.*, a glavni projektant je dr.sc. Goran Vego, dipl.ing. građ. Za glavnoga izvođača radova kao najpovoljnija odabrana je zajednica ponuditelja koju čine tvrtke *Pomgrad inženjering d.o.o.* i *Gradevno Zec d.o.o.*, čija je ponuda iznosila približno 30,5 milijuna kuna. Za stručni nadzor odabrana je zajednica ponuditelja koju čine tvrtke *Kozina projekt d.o.o.* i *Terestrika d.o.o.*, a glavni

Rekonstrukcija Obale kneza Domagoja

Konceptualno, prema novome projektnom rješenju, kopneni dio nove obale zamišljen je kao javni prostor sa znatno većim kapacitetima i kvalitetnijom funkcionalnošću. Brodovima treba osigurati određenu širinu pješačkoga koridora neposredno uz samu obalu gdje se mogu privezivati konopima za obalu, neometani ukrcaj i iskrcaj roba i putnika preko pristupnih mostića spuštenih na obalu te napajanje brodova energentima, što je u koliziji s koridorom koji je potrebno osigurati pješacima za siguran i neometani prolazak. S druge strane takvo odjeljivanje ne smije biti striktno i isključivo, već diskretno, kako bi se zadržala jedinstvenost i nedjeljivost prostora. Obnovom toga dijela splitske obale bit će omogućena i bolja pristupačnost osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

Prema projektnome rješenju, Lučka uprava Split planira proširiti obalu za dodatnih 5,5 metara prema moru u duljini od približno 130 m (od Obale Lazareta do Gata svetog Petra) na Obali kneza Domagoja I. i od približno 125 m (do Gata svetog Duje) na Obali kneza Domagoja II. u Gradskoj luci Split. Radovi na projektu rekonstrukcije obalnoga dijela splitske luke

Obala će se proširiti za dodatnih 5 metara prema moru

Novi dio obale zamišljen je kao javni prostor znatno većih kapaciteta i kvalitetnije funkcionalnosti

Kombinacija postojećih i novih kamenih ploča na šetnici

Duž nove operative obale bit će postavljene nove privezne bitve

nadzorni inženjer je Ivo Barbalić, dipl.ing. građ. Obnova je podijeljena u dvije faze. U prvoj će se urediti prostor od Obale Lazareta do Gata svetog Petra, a u drugoj od Gata svetog Petra do Gata svetog Duje.

Novi dio obale zamišljen je kao javni prostor znatno većih kapaciteta i kvalitetnije funkcionalnosti

Novi dio obale zamišljen je kao javni prostor znatno većih kapaciteta i kvalitetnije funkcionalnosti. Brodovima će biti osiguran prostor za privez te omogućen neometani ukrcaj/iskrcaj robe i putnika preko pristupnih mostića spuštenih na obalu. Pješačka površina – šetnica bit će diskretno odijeljena od operativnoga dijela obale kombinacijom zelenih površina i drugačije završne obrade. Konstrukcija nove obale bit će izvedena kao gravitacijski obalni zid izrađen od predgotovljenih blokova. Na sjevernoj dionici zahvata od Turističke palače do Gata sv. Petra visina obalnoga ruba bit će postavljena na visinskoj koti od +1,45 m, dok bi na južnoj dionici, od Gata sv. Petra do Gata sv. Duje, veći dio obalnoga ruba bio postavljen na visinskoj koti od +1,60 m. Po čitavome rubu nove obale bit će postavljene kamene poklopnice dimenzija 80 x 29 cm, a po vertikalnoj plohi obale kamene obložnice od poklopnica pa do kote +0,20 m. Za potrebe temeljenja nove obalne konstrukcije bit će izvedeni manji iskopi morskoga dna svojstveni za tu vrstu zahvata.

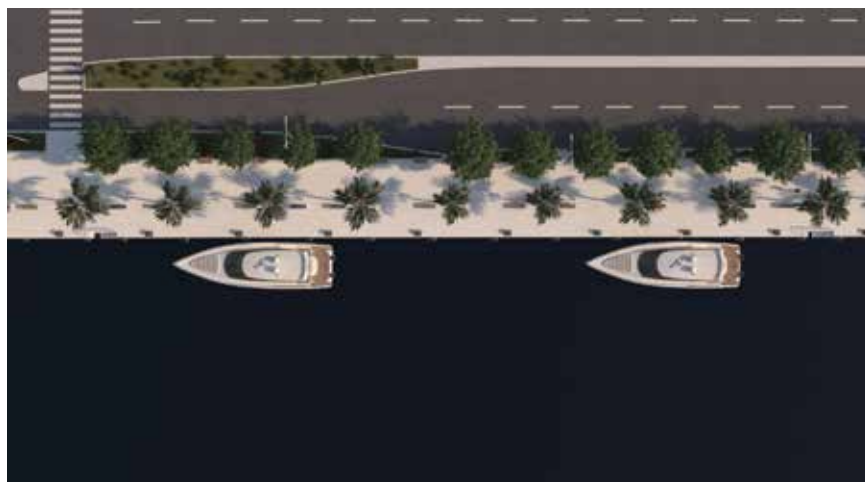
Sav materijal koji će nastati iskopom iskoristit će se pri gradnji nove obale. Pješački koridor nove obalne šetnice bit će odvojen od glavne lučke prometnice pojasom zelenila širine 0,5 m, a neposredno uz prometnicu bit će postavljen sustav linijske oborinske odvodnje. Na rubu razdjelnoga pojasa, na dijelu prema obali, bit će sagrađen zid s klupama za sjedenje. Na dvije pozicije nove šetnice, po jedna na svakoj dionici, bit će postavljene konstrukcije s nadstrešnicama kako bi se omogućio zaklon od sunca ili kiše. Dio uređene šetnice i nove privezne obale diskretno će biti odvojen korištenjem kombinacije funkcionalnih cjelina (klupama i zelenim površinama) i obradom hodnih površina. Duž nove operative obale bit će postavljene privezne bitve minimalne nosivosti 150 kN na razmaku od deset metara i osno udaljene od ruba obale 0,6 m te priključni ormari za napajanje brodova strujom i vodom. Na dvije lokacije duž svake od dionica novoga obalnoga pojasa bit će ugrađene kamene stube za pristup moru. Završno uređenje šetnice bit će izvedeno kombinacijom postojećih i novih kamenih ploča. Postojeće će se opločenje demontirati te očistiti za ponovnu ugradnju.

Na području zahvata planirana je izvedba niskonaponskoga elektroenergetskog raspleta za napajanje gatova te vanjskoga osvjetljenja. Za potrebe napajanja brodova električnom energijom duž obale nalazit će se priključni ormarići postavljeni uz privezište svakoga broda. Razvod distributivne elektrokomunikacijske kanalizacije (DTK) proveden je kroz cijelu

luku. Sastoji se od primarne i sekundarne mreže. Primarna mreža provedena je do priključka na vanjsku elektrokomunikacijsku infrastrukturu, dok je sekundarna mreža provučena kroz svaki gat.

Dio uređene šetnice i nove privezne obale diskretno će biti odvojen korištenjem kombinacije funkcionalnih cjelina i obradom hodnih površina

U Gradskoj luci duž istočne obale nalazi se vodovod presjeka 200 mm koji je sastavni dio vodoopskrbnoga sustava Crpne stanice Kopilica, Vodospreme Marjan i Gripe. Iz tog se vodovoda opskrbljuju postojeća potrošna mjesta duž obale koja će biti povezana s novim potrošnim mjestima lociranim u produženome dijelu obale. Za zalijevanje zelenih površina i opskrbu protupožarnih hidranata predviđeni su novi priključci na postojeći vodovod. Predviđene su polietilenske cijevi PE-HD za tlak od 10 bara, koje će se spajati čeonim zavarivanjem i elektrofuzijskim spojnicama. Za prihvat oborinskih voda novoga dijela obale predviđeni su rigoli s rešetkama. Odvod iz rešetki bit će spojen uzdužnim kanalom duž obale s ispuustom u obalnome zidu. Novostvorena površina operative obale iznosit će oko 1400 kvadratnih metara. Nakon što taj dio Istočne obale bude rekonstruiran, u upotrebu će se staviti četiri veza za katamarane koja su trenutačno izvan funkcije. Funkcioniranje operative

Zelenim pojasom odvojiti dio operative površine kojom se služe automobili i kamioni za ukrcaj na trajekte

obale za privez i odvez katamarana bit će omogućeno dogradnjom, i to odvajanjem operative obale na dio za privez, ukrcaj i iskrcaj te za opskrbu brodova od dijela koji služi za pješačku komunikaciju. Ujedno će se zelenim pojasom odvojiti dio operative površine kojom se služe automobili i kamioni za ukrcaj na trajekte.

Nakon što taj dio Istočne obale bude rekonstruiran, u upotrebu će se staviti četiri veza za katamarane koja su trenutačno izvan funkcije

Tijekom izvođenja radova može se očekivati nastanak prometnih gužvi i ograničenje površine pješačkih koridora u obalnome dijelu Gradske luke, što će privremeno negativno utjecati na lokalno stanovništvo, no taj se utjecaj smatra umjerenim i manjeg značaja te će biti ograničen samo na vrijeme tijekom radova, a dodatno se može umanjiti izvođenjem radova izvan turističke sezone. Očekuje se to da će nova šetnica pozitivno utjecati na stanovništvo jer će taj frekventni dio Gradske luke dobiti modernije, sigurnije i funkcionalno korisnije površine.

U Gradskoj luci Split čitav obalni pojas i dio morskoga dna neposredno uz obalni zid godinama su pod intenzivnim antropogenim utjecajem. U Gradskoj luci više

puta na dan pristaju trajekti i turistički brodovi koji uzrokuju preturbacije u vodenome stupcu pri dolasku na vez i odlasku s njega. U luci veći dio dana teče

intenzivan brodski promet te se može očekivati da je to s godinama utjecalo na nisku stopu bioraznolikosti nektonske faune kao i na degradirano stanje sesilnih zajednica morskoga dna.

Nova šetnica pozitivno će utjecati na stanovništvo jer će taj frekventni dio Gradske luke dobiti modernije, sigurnije i funkcionalno korisnije površine

S obzirom na lokaciju zahvata, smatra se da zauzimanje novih površina (oko 1500 m²) neće imati znatniji utjecaj na morske vrste, a tijekom korištenja zahvata ne očekuje se veći utjecaj od onog postojećega. Izgradnjom nove šetnice i privezne obale nastajat će razne vrste i količine otpada. Utjecaj ot-

Detalji projektnog rješenja nove obale

Novom šetnicom Gradska luka Split dobit će modernije, sigurnije i funkcionalno korisnije površine

pada tijekom izgradnje bit će sveden na najmanju moguću mjeru postavljanjem primjerenih vodonepropusnih spremnika te predavanjem toga posla ovlaštenim pravnim osobama za sakupljanje otpada.

Zaključne napomene

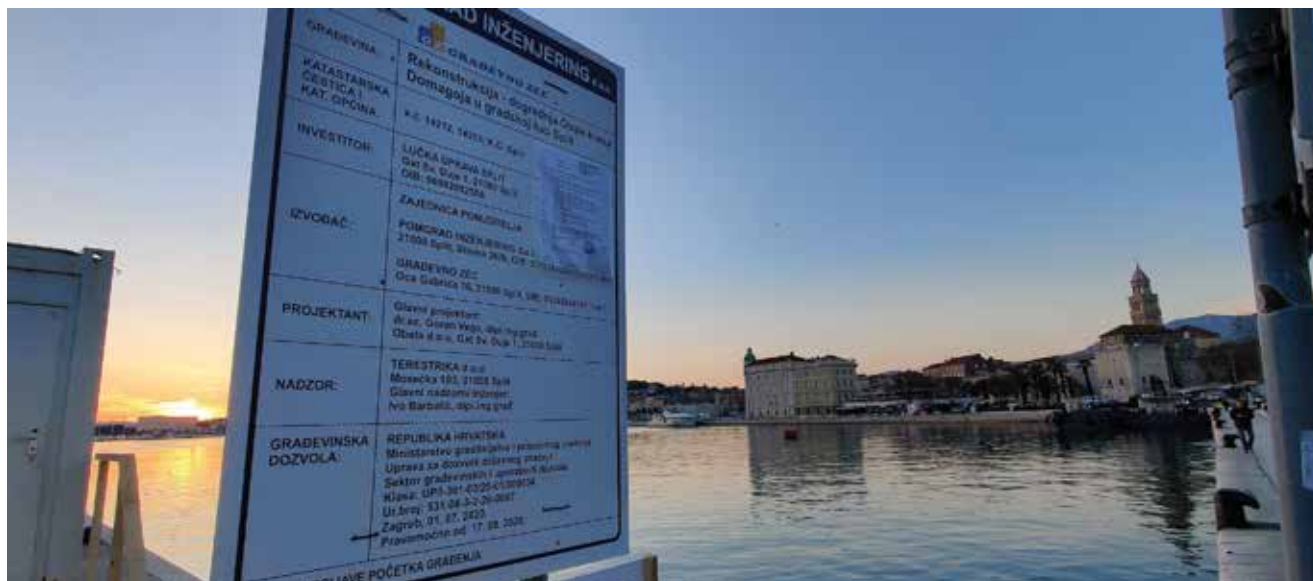
Projektom rekonstrukcije i dogradnje Obale kneza Domagoja I. i II. u Gradskoj

luci Split infrastrukturno će biti zaokružen bazen Gradske luke Split te osigurani optimalna protočnost prometa i razina usluga te održivi razvoj za desetljeća koja su pred nama. Spajanje gradskoga središta i rubnoga zelenila u pješačkim zonama upravo je ono što grad Split ne smije izgubiti. Zato veseli svako ulaganje u proširenje i dograđivanje Gradske luke jer se time ujedno podiže kvaliteta cijeloga grada.

Fotografije i vizualizacije
OBALA d.o.o.

Izvori

- <https://portsplit.hr/>
- https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/ARHIVA%20DOKUMENATA/ARHIVA%20%20PUO/elaborat_zastite_okolisa_875.pdf

Novim investicijama u Gradskoj luci podiže se kvaliteta cijeloga grada Splita